

בית משפט לענייני משפחה בירושלים

20 אוקטובר 2020

ש"ש 61052-02-19 ש.ק. נ' ל.ש. ואח'

בפני כב' השופט פליקס גורודצקי

תובע

ש.ק.

ע"י ב"כ עוה"ד יובל חרש

נגד

נתבעים

1. ל.ש.

ע"י ב"כ עוה"ד שרון שטרית

2. משרד הרווחה - לשכה משפטית ירושלים

פסק דין

לפני תביעה להוספת שם משפחה לקטינה פלונית ילידת dd.mm.yyyy (להלן "הקטינה").

התביעה הוגשה על ידי אבי הקטינה כנגד אמה.

בתמצית יאמר כי האב והאם (להלן-"ההורים") קיימו קשר זוגי שלא במסגרת הנישואין.

כנובע מקיום הקשר הזוגי נולדה הקטינה.

עמדת האם

האם מתנגדת לשינוי השם בין היתר מהטעמים כדלהלן:

הקטינה היא בת 6 שנים לערך והיא נושאת את שם המשפחה של האם. כל שינוי בשלב זה של חי הקטינה, עשוי לפגוע בקשר שלה עם האם, לפגוע בזוהר הקטינה, ליצור יציבות בחייה, ואף לפגוע במצבה הרגשי.

חלפו למעלה משנתיים מאז שניתן פסק הדין לאבהות והאב לא הביע כל רצון להוסיף את שם משפחתו לקטינה, כך שלא ברור מה היא הדחיפות בשינוי השם כיום.

עסקינן בניסיון נוסף של האב למרר את חיי האם והקטינה.

בית משפט לענייני משפחה בירושלים

20 אוקטובר 2020

ש"ש 61052-02-19 ש.ק. נ' ל.ש. ואח'

הקטינה יודעת היטב מי הוא אביה ואין כל צורך בהוספת שם משפחתו של האב לשם חיזוק זהות הקטינה.

ניתן להמתין עד גיל 18 של הקטינה על מנת לאפשר לה תקבל החלטה בעניין שינוי שם משפחתה.

התסקיר

בתסקיר מיום 10.6.20 אשר הוגש לבית המשפט ביום 15.6.20 (להלן "התסקיר") נכתב על ידי העו"ס כי היא התרשמה מקשר משמעותי וקרוב בין הקטינה להוריה. עוד התרשמה העו"ס, כי הסכסוך המתמשך בין ההורים, הכולל דה לגיטימציה של האם להורות האב, אשר באופן סמוי הופך בעיני קטינה לדמות הורית מאיימת ולא בטוחה. תפיסה ממושכת זו את האב על ידי הקטינה עלולה לחבל בקשר בין השניים.

לאור התרשמות זו העו"ס הגיעה למסקנה כי קיימת חשיבות בהוספת שם המשפחה של האב לשם משפחתה של הקטינה.

העו"ס הדגישה כי האב אינו מבקש להמיר את שם המשפחה של הקטינה לשמו, אלא להוסיף את שם המשפחה שלו בלבד.

העו"ס המליצה להוסיף את שם המשפחה של האב לשם הקטינה וציינה כי יש חשיבות פסיכולוגית בהעברת המסר המרגיע לקטינה כי אביה הינו דמות עקבית, יציבה ומיטיבה בחייה.

עמדות הצדדים לתסקיר

עמדת האב – יש לאמץ את המלצות התסקיר.

עמדת האם – יש לדחות את המלצות התסקיר.

עמדת ב"כ היועמ"ש – תמיכה בהמלצות התסקיר.

הדיון

ביום 19.10.20 התקיים דיון במעמד הצדדים וב"כ היועמ"ש והושלמו טיעוני הצדדים בעל פה.

בית משפט לענייני משפחה בירושלים

20 אוקטובר 2020

ש"ש 61052-02-19 ש.ק. נ' ל.ש. ואח'

הכרעה

לאחר עיון בטענות הצדדים הגעתי למסקנה כי דין התביעה להתקבל.

ראשית, כידוע, עיקרון טובת הילד הוא "עיקרון העל" החולש על ההכרעה בסוגיות הנוגעות לגורלו של הקטין לאחר פירוק התא המשפחתי ראו: בע"מ 10060/07 (2.10.2008) [פורסם בנבו] ; בע"מ 919/15 (19.07.17) [פורסם בנבו].

ההכרעה בדבר טובתו של הקטין מבוססת על מכלול הראיות העומדות לעיונו של בית המשפט, ובכלל זה על חוות דעת מומחים מקצועיים, להם יש את הכלים המתאימים, המומחיות, המקצועית והניסיון הדרוש לקביעת טובתו של הקטין במישור הרפואי, הפסיכולוגי או בכל תחום אחר לגביו מונו ראו: בע"מ 27/06 (1.5.2006) [פורסם בנבו]; עמ"ש 707-03-17 (30.5.18) [פורסם בנבו].

בענייננו – המלצת התסקיר היא להורות על הוספת שם המשפחה של האב. תסקירי עו"ס מהווים כלי חשוב בו מסתייע בית המשפט בבואו להכריע בשאלות הנוגעות לטובתו של הקטין, ובית המשפט יאמץ את ההמלצות, אלא אם כן קיימים טעמים נכבדים ובעלי משקל ממשי המצדיקים סטייה מאותה המלצה ראו: ע"מ 9358/04 (02.05.05) [פורסם בנבו].

האם לא ביקשה לחקור את העו"ס על המלצות התסקיר. כידוע, מעמדו של תסקיר עו"ס הוכר בפסיקה כשווה ערך לחוות דעת מומחה ראו: רמ"ש 16708-05-20 (18.5.20) [פורסם בנבו]. לאי חקירת מומחה יש משמעות ראייתית ראו: עמ"ש 1820-03-19 (12.5.19) [פורסם בנבו].

אומנם, וויתור בעל דין על חקירת עד מומחה, אינו יכול להתפרש כהסכמה או השלמה עם חוות הדעת, אלא אם הוויתור נעשו במפורש, ואין מניעה כי במקרים המתאימים, יתקבלו השגות בעל הדין, ללא חקירת המומחה, מקום בו הוא הצביע על טעויות הנגלות על פני חוות הדעת ראו: עמ"ש 11-11-19234 (11.12.18) [פורסם בנבו].

אולם, במקרה שלפני האם לא הצביעה על כל טעות בתסקיר ואין כל מקום לסטות מהמלצות העו"ס. הדבר נכון ביתר שאת משעה שבד בבד עם הגשת התסקיר, הוגש על ידי העו"ס תסקיר מעמיק נוסף העוסק בסוגיית המשמורת וחלוקת זמני השהות. המשמעות היא כי לעו"ס קיימת הכרות ממשית עם המשפחה ולעובדה זו יש ערך מוסף בכל הנוגע להמלצה להוסיף את שם המשפחה של האב.

בית משפט לענייני משפחה בירושלים

20 אוקטובר 2020

ש"ש 61052-02-19 ש.ק. נ' ל.ש. ואח'

בנוסף, משעה שהורי הקטינה אינם נשואים ואף לא מתגוררים תחת קורת גג אחת, טובתו מחייבת
ששמה יביע זיקה לשמות שני הוריה **ראו: ש"ש 16-03-40541 (12.12.16) [פורסם בנבו]**.

שנית, לא ניתן לקבל את טענת האם כי הוספת שם המשפחה של האב לשם הקטינה תיצור קשיים
בירוקרטיים **ראו: פרוט' עמ' 1 ש' 19-20, עמ' 2 ש' 7-2, ש' 19-17**. העובדה כי האם רשומה כרווקה
ולקטינה ניתן שם משפחתה של האם בלבד מאפשרת לאם לפעול בכל עניין הנוגע לקטינה ללא כל
צורך בהסכמת האב וחתימתו ואולם, עובדה זו נוגדת את מוסד "האפוטרופוס הטבעי" הקבוע **בפרק**
השני לחוק הכשרות המשפטית ואפוטרופסות, תשכ"ב – 1962.

לטעמי, טעם זה והוא בלבד לצד אמירת האם כי הנזק שייגרם לקטינה כתוצאה מהוספת שם המשפחה
של האב יבוא לידי ביטוי בכך שיידרש אישורו של האב **ראו: פרוט' עמ' 2 ש' 32-28**, מצדיק ואף מחייב
הוספת שם המשפחה של האב לשם הקטינה, וזאת מתוך מטרה לאפשר לאב למצות את זכויותיו
כאפוטרופוס הטבעי לקטינה ולמנוע מצב המאפשר לאם לשמש אפוטרופוס בלעדי לקטינה ולקבל
עבורה החלטות באופן חד צדדי, ללא קבלת עמדתו של האב.

טענת האם כי האב איננו משתף פעולה בכל הנוגע לקבלת החלטות משותפות עבור הקטינה, לא נתמכה
במישור הראייתי. ההפך הוא הנכון, האם לא פנתה עד כה לבית המשפט בבקשה לאשר פעולה כלשהי
עבור הקטינה בשל חוסר שיתוף הפעולה מצד האב. עובדה זו מלמדת כי האב משתף הפעולה בקבלת
ההחלטות הנוגעות לקטינה וטענת האם אודות הקשיים הבירוקרטיים העתידיים, אשר יכול ויתעוררו
בעקבות הוספת שם המשפחה, אינה אלא הניסיון ליצור "מרחב נוחות" בזכותו ניתן יהיה לקבל
החלטות בעניין הקטינה, ללא קבלת עמדתו של האב. ניסיון זה מתיישב עם מסקנות העו"ס בכל הנוגע
ליצירת דה לגיטימציה שיוצרת האם להורות של האב.

שלישית, יש לדחות את עתירת האם להמתין לגיל 18 של הקטינה ולאפשר לה להחליט בעצמה
אודות שינוי השם **ראו: פרוט' עמ' 1 ש' 13-12, עמ' 2 ש' 24-23**. עתירה זו איננה מתיישבת עם טענתה
הנוספת כי בעקבות הוספת השם, הקטינה תצטרך להציג את עצמה מחדש בקרב חבריה **ראו: פרוט' עמ' 2 ש' 32-30**. סבורני כי הוספת שם המשפחה של האב, בגיל 6.5 של הקטינה תדרוש הצגה עצמית
"מחודשת" מינורית ביחס להצגה העצמית "המחודשת" ככל ששם המשפחה של האב יתווסף לשם
הקטינה בגיל 18.

התוצאה היא כי התביעה מתקבלת.

לאור התוצאה, האם תישא בהוצאות האב בסך של 10,000 ₪. סך זה ישולם בתוך 30 יום שאם לא כן
יישא הפרשי ריבית והצמדה ממועד החיוב ועד למועד ביצוע התשלום בפועל.

בית משפט לענייני משפחה בירושלים

20 אוקטובר 2020

ש"ש 61052-02-19 ש.ק. נ' ל.ש. ואח'

מתיר לפרסם בכפוף להשמטת כל הפרטים המזהים, למעט שמות ב"כ הצדדים

המזכירות תסגור את התיק.

ניתן היום, ב' חשוון תשפ"א, 20 אוקטובר 2020, בהעדר הצדדים.

פליקס גורודצקי, שופט